

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/10/2019
Identifikačné číslo spisu: 5114215760
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5114215760.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P.J.M., s.r.o., so sídlom v Širokom č. 595, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Melničák a Semančíková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Miletičova č. 1, proti žalovaným 1/ K. W., bývajúcej v K. a 2/ V. V., bývajúcej v K., obidvom zastúpeným JUDr. Martinom Olosom, advokátom, so sídlom v Rajeckých Tepliciach, Karola Kašjaka č. 1, o určenie neúčinnosti právnych úkonov, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14 C 136/2014, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 35/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 26. októbra 2017 č. k. 14 C 136/2014-295 určil, že zmluva o prevode vlastníctva bytu uzavretá dňa 28. mája 2014 medzi žalovanou 1/ (sestrou žalovanej 2/) ako prevodcom a žalovanou 2/ ako nadobúdateľom je voči žalobcovi neúčinná. Žalované zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %. Dospel k záveru, že darovacia zmluva z 28. mája 2014 bezprostredne nadväzovala na prvotný prevod - darovaciu zmluvu z 24. októbra 2013 uzatvorenú medzi W. V. a žalovanou 2/ ako darcami (v tom čase manželmi) a žalovanou 1/ a tvorila sieť prevodov s cieľom dostať byt z BSM manželov bez ekvivalencie do vlastníctva žalovanej 2/. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že spoločným úmyslom týchto osôb bolo ukrátiť a znemožniť prípadné uspokojenie veriteľa (žalobcu) z tejto veci, ktoré mu prislúchalo z titulu existencie jeho právneho nároku na zaplatenie pohľadávky vo výške 75.150,12 eur, ktorou disponoval voči pôvodnému žalovanému W. V.. Veriteľ nemal teda možnosť uspokojenia nároku z iného majetku povinných osôb a nebola zistená ani neplatnosť právneho úkonu a preto rozhodol okresný súd tak, že určil vyššie uvedený právny úkon - darovaciu zmluvu z 28. mája 2014 voči žalobcovi za neúčinný. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných v poradí druhým rozsudkom z 26. apríla 2018 sp. zn. 9 Co 35/2018 rozsudok súdu prvej inštancie podľa

ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že aj keď odvolateľky poukázali na to, že nikdy neboli dlžníkmi žalobcu, mal za to (zhodne s názorom súdu prvej inštancie), že v zmysle ustanovenia § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka sa nevyžaduje, aby boli ony priamo dlžníkmi žalobcu. Súd prvej inštancie v tomto smere správne poukázal na predmetné ustanovenie a vyložil ho adekvátnym spôsobom. Takisto aj v prípade namietania posúdenia blízkej osoby a úmyslu mal odvolací súd za to, že aj túto otázku dostatočne vysvetlil súd prvej inštancie v o svojom rozhodnutí. V prípade námietky nevykonania navrhnutých dôkazov, odvolací súd poznamenal, že súd v civilnom sporovom konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Ak okresný súd teda v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Iné procesné vady, na ktoré poukázali odvolateľky, t. j. že súd nekonal so Štátnym fondom rozvoja bývania a súd nesprávne poučil strany (nesprávne formuloval poučenie), nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobca mal v odvolacom konaní úspech, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalované (ďalej aj „dovolateľky“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Namietali odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré označili za arbitrárne a nedostatočné. Odvolací súd podľa ich tvrdenia vôbec neposúdil ich odvolacie námietky a iba paušálne odkázal na rozhodnutie okresného súdu. Navyše upozornili na zmätočnosť rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko ten v bode 48. svojho rozhodnutia jasne uviedol, že nedošlo k ukráteniu veriteľa, čím jednoznačne poprel celú svoju argumentáciu a základný hmotnoprávny predpoklad úspešnosti odporovacej žaloby. Takisto v zmysle procesnej vady § 420 písm. f/ CSP namietali to, že súdy vôbec nekonali s intervenientom na strane žalovaných, ktorým je Štátny fond rozvoja bývania, čo súdy nižších inštancií opomenuli uviesť v záhlaví svojich rozhodnutí. Následne namietali poučenie rozsudku odvolacieho súdu, ktoré bolo formulované podľa vyše roka neúčinného O.s.p., a teda ho považovali za absolútne neúčinné a vyžadujúce si opravu uznesením. Krajský súd k týmto namietaným procesným nedostatkom podľa ich tvrdenia len stroho uviedol, že nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Následne poukázali na to, že po kasácii okresný súd len čisto formálne vykonal jediné pojednávanie, na ktorom neboli produkované a vykonané žiadne iné dôkazy. Okresný súd tým ignoroval právny názor svojho nadriadeného krajského súdu a celý systém súdnej hierarchie a právomoc nadriadeného súdu a venoval sa iba čisto akademickej debate, kde viaceré jeho právne úvahy nemali oporu v zákone. Základné konanie bolo takisto postihnuté vadou nevykonania navrhnutých dôkazov. Okresný súd nevykonával ani jeden z ich navrhnutých dôkazov. Žalovaným nebolo zrejmé ani to, prečo súdy nižších inštancií konali so žalovanou 1/, ktorá bola pri zmluve z 28. mája 2014 prevodcom a nie nadobúdateľom, a teda nemohla byť ani pri odporovaní tohto právneho úkonu vecne pasívne legitimovaná. V zmysle § 421 ods. 1 CSP uviedli, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to najmä v: 1/ otázke základnej hmotnoprávnej podmienky ukrátenia pohľadávky veriteľa právnym úkonom, ktorý žalobca odporuje žalobu o neúčinnosť právneho úkonu, 2/ v otázke prípustnosti odporovateľnosti právnych úkonov, 3/ v otázke okruhu pasívne legitimovaných subjektov ako i okruhu právnych úkonov podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka, 4/ v otázke pasívnej vecnej legitimácie subjektu pri odporovacej žalobe a 5/ v otázke vylúčenia zálohu z exekúcie ex lege a neprípustnosti vedenia exekúcie na záloh bez záložného veriteľa. Súdy nižších inštancií úplne opomenuli, že obe žalované nikdy neboli dlžníkom a ani ručiteľom žalobcu. Z uvedeného dôvodu neprichádza u nich do úvahy odporovateľnosť právneho úkonu, nakoľko odporovať možno iba úkonu dlžníka a nie tretej osoby. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie ústavného súdu zo 6. marca 2012 sp. zn. II. ÚS 7/2012-9, v zmysle ktorého bolo dané stanovisko, že domáhať sa v súdnom konaní vyhlásenia úkonu za neúčinný voči veriteľovi možno iba vo vzťahu k právnemu úkonu dlžníka, a nie vo vzťahu k úkonu prvého nadobúdateľa v prospech druhého nadobúdateľa. Dlžníkov právny úkon musí reálne ukraťovať uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, inak sa nemožno úspešne domáhať jeho neúčinnosti. Predmetnou zmluvou však žalobca nemohol byť ukrátený ani preto, že na byte viazne záložné právo, čím je byt ex lege vylúčený z exekúcie. Pre úplnosť nemožno podľa ich tvrdenia opomenúť ani vadu nesprávnej aplikácie pojmu blízka osoba, keď súdy nižších inštancií automaticky považovali švagra za blízku osobu. V závere poukázali na stanovisko publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky

ako judikát R 63/2004, v zmysle ktorého je pre aplikáciu § 42a Občianskeho zákonníka podstatne preukázateľný a objektívne daný dôvod na úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu, aj keď veriteľ v čase jeho uzavierania nebol s dlžníkom (darcom) v právnom vzťahu, ak takýto nárok uplatnil v lehote troch rokov od uzavretia tohto úkonu (darovacej zmluvy) a je objektívne preukázané, že obdarovaný takýto úmysel za daných okolností pri náležitej starostlivosti musel poznať. V závere žiadali o odloženie právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu s tým, že navrhujú dovolaciu súdu zrušiť uvedené rozhodnutie a vrátiť ho krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu v súdom určenej lehote nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 319/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľky vyvodili prípustnosť dovolania (i) z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z

ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa s ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Žalované vo svojom dovolaní namietali odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré označili za arbitrárne a nedostatočné (nepreskúmateľnosť). Odvolací súd podľa ich tvrdenia vôbec neposúdil ich odvolacie námietky a iba paušálne odkázal na rozhodnutie okresného súdu. Navyše upozornili na zmätočnosť rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko ten v bode 48. svojho rozhodnutia jasne uviedol, že nedošlo k ukráteniu veriteľa, čím jednoznačne poprel celú svoju argumentáciu a základný hmotnoprávny predpoklad úspešnosti odporovacej žaloby.

14. V súvislosti s vyššie uvedenou námietkou dovolateľiek o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

15. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

16. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. V súvislosti s dovolacou námietkou týkajúcou sa nepreskúmateľnosti treba pripomenúť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu, v dôsledku čoho ich treba chápať ako celok. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. Z rozhodnutia odvolacieho súdu sú zrejmé úvahy odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o tom, že žaloba je dôvodná. Odvolací súd sa zrozumiteľne a dostatočne vysporiadal s odvolacími námietkami žalovaných. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľiek, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinstančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Pri posudzovaní zmätočnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorú videli v bode 48. rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde bolo uvedené, že priamo zmluvou o prevode vlastníctva

bytu uzatvorenou dňa 28. mája 2014 medzi žalovanou 1/ ako prevodcom a žalovanou 2/ ako nadobúdateľom nedošlo k priamemu ukráteniu veriteľa úkonmi dlžníka je potrebné podľa dovolacieho súdu poukázať na bod č. 49 uvedeného rozhodnutia, kde okresný súd následne nadväzujúc na bod č. 48 uviedol, že v danej veci je nutné prihliadať aj na možnosti následného ukrátenia, reťazenia takýchto prevodov s úmyslom ukrátenia a možnosť podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka dávajúcu veriteľovi právo odporovať právnomu úkonu nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnomu úkonu proti ich predchodcovi. V zmysle uvedeného je zrejmé, že okresný súd tým nepoprel svoju argumentáciu a základný hmotnoprávny predpoklad úspešnosti odporovacej žaloby. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľiek. Žalované tak v tejto časti neopodstatnene namietali existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

17. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

18. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľky sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

19. Dovolateľky ďalej vyvodzovali procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ CSP z toho, že v konaní súdy nevykonali ani jeden z ich navrhnutých dôkazov. Poukázali na to, že po kasácii rozhodnutia súdu prvej inštancie krajským súdom okresný súd len čisto formálne vykonal jediné pojednávanie, na ktorom neboli produkované a vykonané žiadne iné dôkazy. Okresný súd tým ignoroval právny názor svojho nadriadeného krajského súdu. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľky namietajú nevykonanie dôkazov nimi navrhnutými.

20. S poukazom na uvedenú námietku týkajúcu sa nevykonania dokazovania, dovolací súd má za to, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia výsledkov dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

21. Následne v zmysle uvedenej procesnej vady mali za to, že došlo k porušeniu ich procesných práv tým, že poučenie rozsudku súdu prvej inštancie bolo formulované podľa vyše roka neúčinného O.s.p., a teda ho považovali za absolútne neúčinné a vyžadujúce si opravu uznesením.

22. K uvedenému dovolací súd akcentuje, že z obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie možno vyvodiť, že okresný súd si bol vedomý rozdielov v právnej úprave rozsudku podľa Civilného sporového poriadku a podľa Občianskeho súdneho poriadku. Poučenie rozsudku prvoinštančného súdu bolo síce koncipované podľa neúčinného O.s.p. no z hľadiska jeho obsahovej zhody s v tom čase už účinným CSP v podstatných prvkoch poučenia o odvolaní ako je napríklad lehota na podanie odvolania,

poučenie o povinnosti uvedenia odvolacích dôvodov a nutnosť uvedenia odvolacieho návrhu je zrejmé, že nedošlo k odňatiu ich procesných práv, pretože uvedené poučenie spĺňa obsahovo požiadavky náležitého poučenia strán sporu o ich možnosti podať odvolanie, kde je zo spisu zrejmé, že dovolateľky toto svoje právo aj využili a preto je námietka v tejto časti nedôvodná.

23. Takisto v zmysle procesnej vady § 420 písm. f/ CSP namietali to, že súdy vôbec nekonali s intervenientom na strane žalovaných, ktorým je Štátny fond rozvoja bývania, čo súdy nižších inšancií opomenuli uviesť v záhlaví svojich rozhodnutí.

24. Dovolací súd mal zo spisu za preukázané, že 22. mája 2015 (č. I. 126 spisu) bol osobne podaný návrh právnym zástupcom žalovaných na vstup vedľajšieho účastníka do konania podľa vtedy platného § 93 ods. 3 O.s.p. K uvedenému dovolací súd uvádza, že intervenient, v tom čase vedľajší účastník, môže do konania vstúpiť buď z vlastnej iniciatívy alebo z iniciatívy účastníka konania. Ak účastník konania navrhne, aby určitý subjekt vstúpil do konania ako vedľajší účastník, súd oboznámi s uvedeným návrhom tento subjekt a vyzve ho, aby sa k nemu vyjadril a oznámil, či vstupuje do konania ako vedľajší účastník. Pokiaľ označený subjekt urobí procesný úkon prejavujúci jeho vôľu vstúpiť do konania, stáva sa vedľajším účastníkom vo chvíli, keď súdu dôjde jeho písomné oznámenie alebo keď svoj úkon urobí ústne do súdnej zápisnice; k vzniku vedľajšieho účastníctva sa nevyžaduje rozhodnutie súdu. Pokiaľ účastníkom navrhnutý subjekt neprejaví vôľu vstúpiť do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka, nevzniká jeho vedľajšie účastníctvo; nikoho totiž nemožno nútiť, aby sa stal vedľajším účastníkom konania. Súd z vlastnej iniciatívy neskúma, či je vedľajšie účastníctvo prípustné, alebo neprípustné; o (ne)prípustnosti vedľajšieho účastníctva rozhoduje, ak niektorý z účastníkov namietne neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 5. februára 2013, sp. zn. 3 Cdo 188/2012).

25. K uvedenému dovolací súd poukazuje na č. I. 128 zadná strana listu, z ktorej je zrejmé, že súd prvej inštalácie doručil Štátnemu fondu rozvoja bývania vyššie uvedený návrh žalovaných na jeho vstup do konania, avšak navrhnutý subjekt neprejavil vôľu vstúpiť do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka, a teda nevzniklo jeho vedľajšie účastníctvo. Preto je aj námietka v tejto časti považovaná dovolacím súdom za nedôvodnú.

26. Žalovaným nebolo zrejmé ani to, prečo súdy nižších inšancií konali so žalovanou 1/, ktorá bola pri zmluve z 28. mája 2014 prevodcom a nie nadobúdateľom, čím namietali jej vecnú legitímáciu.

27. Dovolací súd v zmysle namietaného poznamenáva, že i keď dovolateľky tvrdia, že v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, z hľadiska obsahového je zrejmé, že ich výhrady sa týkajú právneho posúdenia veci dovolacím súdom.

28. Pokiaľ totiž vyjadrujú nesúhlas s právnymi závermi súdov o vecnej legitímácii, netýka sa ich nesúhlas procesného postupu súdu (procedúry prejednávania veci), ale právneho posúdenia veci.

29. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Dovolací súd už ale vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 konštatoval, že právnym posúdením veci sa účastníkovi konania neznemožňuje realizácia jeho procesných oprávnení (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

31. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné a v tejto časti dovolanie preto odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP.

32. Žalované ďalej svoje dovolanie vyvodzovali podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

33. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť, ako ju riešil dovolací súd, b/ vysvetliť a

označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevyvedie právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 28/2017).

34. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, prijaté ako judikát R 71/2018).

35. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevyvedie právnu otázku a neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane, ale v prípade absencie vymedzenia právnej otázky a bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s poukazom na tie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré pre konkrétnu právnu otázku tvoria ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 14/2018, 2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 28/2017, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

36. Dovolateľky vo svojom dovolaní uviedli, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu 1/ v otázke základnej hmotnoprávnej podmienky ukrátenia pohľadávky veriteľa

právnym úkonom, ktorý žalobca odporuje žalobu o neúčinnosť právneho úkonu, 2/ v otázke prípustnosti odporovateľnosti právnych úkonov, 3/ v otázke okruhu pasívne legitimovaných subjektov ako i okruhu právnych úkonov podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka, 4/ v otázke pasívnej vecnej legitímácie subjektu pri odporovacej žalobe a 5/ v otázke vylúčenia zálohu z exekúcie ex lege a neprípustnosti vedenia exekúcie na záloh bez záložného veriteľa. V zmysle uvedených otázok mali za to, že sudy nižších inštancií úplne opomenuli, že obe žalované nikdy neboli dlžníkom a ani ručiteľom žalobcu. Z uvedeného dôvodu neprichádza u nich do úvahy odporovateľnosť právneho úkonu, nakoľko odporovať možno iba úkonu dlžníka a nie tretej osoby. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 6. marca 2012 sp. zn. II. ÚS 7/2012-9, v zmysle ktorého bolo dané stanovisko, že domáhať sa v súdnom konaní vyhlásenia úkonu za neúčinný voči veriteľovi možno iba vo vzťahu k právnemu úkonu dlžníka, a nie vo vzťahu k úkonu prvého nadobúdateľa v prospech druhého nadobúdateľa. Dlžníkov právny úkon musí reálne ukracovať uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, inak sa nemožno úspešne domáhať jeho neúčinnosti. Predmetnou zmluvou však žalobca nemohol byť ukrátený ani preto, že na byte viazne záložné právo, čím je byt ex lege vylúčený z exekúcie. Pre úplnosť nemožno podľa ich tvrdenia opomenúť ani vadu nesprávnej aplikácie pojmu blízka osoba, keď sudy nižších inštancií automaticky považovali švagra za blízku osobu.

37. Odklon teda v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP videli s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR zo 6. marca 2012 sp. zn. II. ÚS 7/2012-9, avšak uvedený nález nespadá pod vyššie špecifikovaný pojem ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Vzhľadom na to nie je dovolanie v tejto časti odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

38. V závere žalované poukázali aj na stanovisko publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky vedené ako judikát pod číslom R 63/2004, v zmysle ktorého je pre aplikáciu § 42a Občianskeho zákonníka podstatne preukázateľný a objektívne daný dôvod na úspešnú odporovateľnosť právneho úkonu, aj keď veriteľ v čase jeho uzavierania nebol s dlžníkom (darcom) v právnom vzťahu, ak takýto nárok uplatnil v lehote troch rokov od uzavretia tohto úkonu (darovacej zmluvy) a je objektívne preukázané, že obdarovaný takýto úmysel za daných okolností pri náležitej starostlivosti musel poznať. Z uvedeného nie je dovolaciemu súdu zrejmé, čo poukázáním na predmetné stanovisko dovolacieho súdu dovolateľky zamýšľali, pretože v konaní bola preukázaná aj včasnosť uplatnenia nároku zo strany žalobcu a takisto aj úmysel strán napadnutej darovacej zmluvy a preto je dovolanie aj v tejto časti považované za nedôvodné.

39. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, prípadne kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní žalobného nároku, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP a § 432 ods. 2 CSP.

40. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie žalovaných aj v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

41. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

42. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.